

dat deel van het n. hetwelk vooraf: Behandeling ende conclusies: de gunstige heid in het al: uitverkoren: rift en Confessie: makende genade Gods is, in het algemeen: fluurplaatsen en III en IV, 8 en 9, een aanbidding aangehaalde uit bloeitijd der onze Geref. gevoelen hebben

rakende de be- den enkele daart de Synode zulk een be- de aangehaalde indische Geloofs deerd wordt dat: Zijns Geestes, zonde in haar aardoor de me- gebleven; terwijl an Geref. schrij- ologie bovendien ren van oudsher

tanden uit den op. een artikel z-

Prof. Hepp te Leiden met zijn Radio bedoelde het geheele land te plaatsen dan

elijkheid dat het ten kwam tot een. Daarvoor zou a. En nu is niet d daarvoor totaal nienwen zende van Bloemendaal. Ik zou de voor- verk in 't midden cht en dergelijke selyk bestoek en niets te maken

le vork in de

enzooveel voor

ook melding van

a. De Bouwman

dat de plannen

ulden verkregen

d zeker van was

loeling van de

12.

velken grond ik

betreffende num

ook.

daarover heeft

lieft maar aan

ligt.

ken gehad.

le een radio-uit

k' gebruik.

ota te nemen.

van misverstand

ard?

s werd er in de

Daar evenwel ook in onze kringen het verhaal van de slang niet zelden een onderwerp vormt van gesprek en debat, moge hier een korte uiteenzetting van dit vraagstuk volgen. Duidelijkheidshalve de tekst voorop: „De slang nu was listiger dan alle dieren der aarde, welke God de Heer gemaakt had en zij zeide tot de vrouw: Waarom heeft God u geboden om niet te eten van allen boom in het paradijs? De vrouw antwoordde haar: Van de vrucht van alle boonen in het paradijs eten wij; enkel van de vrucht des booms, die in het midden van het paradijs staat, heeft God ons geboden niet te eten en die niet aan te raken, opdat wij misschien niet sterven. De slang nu zeide tot de vrouw: Geenszins zult gij den dood sterren. Want God weet, dat op den dag, waarop gij van dien boom eten zult uwe oogen zullen open gaan en gij zult gelijk zijn aan God, kennende goed en kwaad.” (Genesis 3.)

Nu vragen we: wat te houden van die slang en heeft de slang werkelijk gesproken?

De hier aangeduide slang was wezenlijk en letterlijk het diest van dien naam, waarvan evenwel de booze geest zich bediende en waarvoor de duivel sprak om onze stamouders te verleiden. Dat het werkelijk een slang, een echte slang was, blijkt immers uit het allereerste vers: „De slang nu was listiger dan alle dieren welke God gemaakt had”. Die door God gemaakte dieren waren ontegenzeggelijk echte dieren, geen denkbeeldige spoken, en daarom wordt ook de slang gerangschikt. En in vers 14 wordt de slang door God gestraft: „Omdat gij dit gedaan hebt, zijt gij gevloekt onder alle dieren en beesten der aarde; op uw buik zult gij kruipen en stof eten alle dagen uws levens”. Wat enkel waar kan zijn van een echte slang, want een dier dat enkel in de verbeelding bestond, zou God niet gestraft hebben. Nu weten we natuurlijk allen zeer goed, dat een slang niet spreken kan. Dat kan zelfs een papegaai niet. Als dus die werkelijke slang geïncarneerde geesten en verstandige woorden voorrecht, dan is het duidelijk, — en dat was het ook voor Eva — dat van dit dier een geest zich met God's toestemming had meester gemaakt en dat die geest door de slang sprak. Uit den inhoud zijner woorden, die tegen God gericht zijn, verraadt zich een gevallen geest, de duivel. Een werkelijke slang dus, waardoor de duivel sprak. Deze uitleg, welken de tekstwoorden zelve vorderen, wordt bevestigd door andere bijbelplaatsen. In het boek der Wijsheid (2, 24) lezen we: „Door de afgunst des duivels is de dood het aardrijk binnengekomen”. De dood nu was het gevolg der eerste zonde, en hiervoor wordt de duivel als verleider aangesproken. Christus zelf spreekt in dezelfde zin: „Gij (Pharizeeën) hebt den duivel tot vader... Hij was een moordenaar van den beginne”. (Joh. 8:44.) „Van den beginne” slaat op de eerste zonde en dus wordt ook hier de duivel schuldig verklaard aan Eva's overtreding. Ook in de Openbaring noemt Joannes den duivel tweemaal „de oude slang”. (Openb. 12:9 en 20:2.) Welke benaming duidelijk heenwijst naar de slang, welke de duivel van oude misbruikte om Eva tot zonde te bekoren.

Wel zijn er bijbelverklarenders, waaronder ook eenige Katholieke, van meening geweest, dat het sprekende dier geen eigenlijke slang was, maar de duivel, die in de gedaante van een slang zich aan Eva vertoonde. De schijn en vorm dus van een slang, doch geen werkelijke slang. Deze uitleg komt evenwel slecht overeen met het reeds aangehaalde vers: „De slang nu was listiger dan alle dieren, welke God gemaakt had”. Zulk een schijn-slang toch kan bezwaarlijk onder de door God geschapen dieren gerekend worden.

Ongeloofvige bijbelkundigen verklaren het geheele verhaal voor een fabeltje. Wel een eenvoudig middelje om moeilijkheden uit den weg te ruimen. Doch de bijbelplaatsen, waar op de slang en den duivel als aanleiding tot Eva's val gewezen wordt, laten geen dubbelzinnigheid over en bewijzen op zich zelf reeds de letterlijk-historische betekenis der woorden van het verhaal van den zondeval.

Vervolgens roert het blad nog een tweede kwestie aan.

Zij betreft een andere poging tot verklaring.

Welke die is, wordt uit het begin al duidelijk:

Met andere woorden kan men zeggen: het feit der eerste zonde is waar en historisch en moet letterlijk opgevat worden, maar de vorm van het verhaal, de inkleeding, waarvan de H. Schrift zich bedient om het feit voor te stellen, is niet letterlijk en historisch waar.

Ongeveer zooals vaak het geval is bij een roman, waarvan de kern en de hoofdelementen waar zijn, doch de bijzonderheden verzonnen. Neen, zoo iets kan en mag men niet zeggen van het verhaal, dat ons hier bezig houdt. Het verhaal dient zich aan als historisch en is ook steeds zoo door de kerk verklaard. Dat de duivel door een dier spreekt en dat bijgevolg een redeloos wezen redelijke taal uithrent, doet aan de historische waarheid niet de minste afbreuk. Bij gevallen van bezetenheid spreekt de duivel meermalen door den bezeten mensch en openbaart zelfs geheimen. Zou de duivel — met God's toelating natuurlijk — dan ook niet door een dier kunnen spreken? Vervolgens de bovenaangehaalde woorden van Christus bij Johannes en de tekst uit de Wijsheid en de Openbaringen vorderen een letterlijke opvatting van de sprekende slang. Steeds heeft dan ook de Katholieke Kerk in de slang uit het paradijs gezien een werkelijke slang, waardoor de duivel werkelijke verstaanbare woorden sprak. In denzelfden geest verklaarde dan ook de Bijbelcommissie bij decreet van 20 Juni 1909: De letterlijke historische betekenis mag niet in twijfel getrokken worden, waar het (in deze eerste hoofdstukken van het Boek der Schepping) gaat over feiten, die de grondslagen van den Christelijken godsdienst raken, zooals o.a. de overtreding van het Goddelijk gebod (door Eva en Adam) op raad van den duivel in de gedaante eener slang. Dat het feit der overtreding onzer stamouders de grondslagen van den godsdienst raakt, behoeft geen

nadere verklaring. Want de verlossing door Christus was een herstellen van wat de eerste Adam door zijne overtreding bedorven en verloren had.

Het spreekt vanzelf, dat wij niet iederen zin uit het bovenstaande onderschrijven.

Met name wordt het beroep op het Boek der Wijsheid door ons gewraakt.

Het is ons ook er niet om te doen deze kwestie zelf aan de orde te stellen.

Daarover is op de Synode van Leeuwarden reeds veel gezegd.

Maar wij willen laten uitkomen, dat de letterlijke opvatting van „de sprekende slang” niet specifiek Gereformeerd is.

De Roomschen huldigen haar evenzeer.

Ja, zij is door heel de Christelijke Kerk, hoezeer deze verdeeld mocht zijn, aanvaard tot op den tijd, dat het rationalisme zijn invloed deed gelden in verschillende kerkden.

Toen ging men arden op de realiteit der wonderen, op de historiciteit der heilsfeiten, op het historisch karakter van de Schriftopenbaring en niet het minst op de historie vóór den val.

Het was niet het dieper onderzoek der Schrift, niet de volhardende geloovige bezinning, welke voor deze vragen stelde en een oplossing aan de hand deed, maar de doorwerking van het rationalisme.

Dit is geschiedkundig zeer nauwkeurig na te gaan.

Doordat nu Elbischen eenzijdig het zwaartepunt leggen op het „leven” en velen hunner een „leer”-openbaring afwijzen, stelden zij de poort voor het rationalisme open.

Zij moesten, of zij wilden of niet, toch iets „leeren”.

Maar daarvoor gaven zij vaak meer gehoor aan de ratio (de menselijke rede) dan aan de openbaring.

Zoo moest ook o.m. de opvatting der Christelijke Kerken aangaande Gen. 3 het ontgelden.

Verscheidene theorieën werden daartegenover gesteld, waaronder ook die van de „Oostersche inkleeding”.

Evenwel konden zij daardoor het verhaal van den val niets „redelijker” maken.

Maar men kon in vrede leven met de rationalistische wetenschap. De „ergernis” was voor een deel weggenomen.

En dat was hun veel waard.

Onder de punten, waarop Rome dichter dan de Ethische bij ons staat, behoort ook dit.

Wie aan zijn confessie vasthoudt (niet slechts in geest en hoofdzaak, maar geheel) houdt ook vast aan de letterlijke opvatting van de „sprekende slang”.

Daarom moet den liberalen kerknieuws-redakteur een illusie worden ontnomen.

De „sprekende slang” is niet uitsluitend Gereformeerd, maar interkonfessioneel.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Kerkelijk leven. (Slot).

Als juist, wijl naar Gods Woord, is wat ik schreef over het verband tusschen de onzichtbare en de zichtbare kerk en over de bestemming en de roeping der laatste, om te zijn — en om zoo zuiver als mogelijk is, te zijn — openbaring van de eerste en als die openbaring, overeenkomstig het wezen der kerk en naar de ordinantien door Christus zelf gegeven, dan hierin ligt, dat er onder hare leden geen andere band gelde, dan de band die er ook trekt in het geestelijke Lichaam des Heeren, d.w.z. de band des geloofs, in Christus, dat ze daarom geen ander hoofd kenne, dan Hem die ook het Hoofd des geestelijken Lichaams is; en dat Christus die erkenning en eerebieding als haar hoogsten Profeet, haar eenigen Hoogepriester en haar eeuwig Koning van haar vordert in de oprichting van, en in de onderwerping aan de ambten van de bediening des Woords, van het ouderling- en van het diaken-schap — dan is daarmee duidelijk geworden, aan welke eischen een kerkformatie moet voldoen, zal een geloovige zich, in trouw en in gehoorzaamheid aan Christus, bij haar voegen.

Hij kan dan geen vrede nemen met een kerkgemeenschap, die berust op iets anders dan op den geestelijken band aan Christus, d.i. op het geloof; die in belijdenis en kerkelijke praktijk, of in een van beide den Heere Jezus Christus niet eert als eenigen Profeet, Hoogepriester en Koning, maar of Hem openlijk verwerpt, of, al mocht ze Hem nog in een officiële belijdenis zoo noemen, Hem metterdaad, door een inrichting, die in strijd is met Zijn Woord, door leer-vrijheid en het verzaken van tucht, als haar Hoofd verloochent.

Zulk een kerkgemeenschap kan een geloovige als geloovige nooit kiezen. Zulk een keuze zou verzaking zijn van het a-b-o zijner Christelijke roeping. Zou lijnrecht indruisen tegen de verhouding waarin hij als geloovige tot Christus staat. Zou hem tot zonde zijn.

Zoo hij kiezen mag, heeft hij te kiezen een gemeenschap, die in oorsprong, in belijdenisinrichting en ambtelijken dienst, zich aandient als een openbaring van het geestelijke Lichaam van Christus. Zijn er ter plaatse waar God hem wonen doet meerdere die aan dezen eisch beantwoorden, dan behoort trouw aan zijn Heiland en Koning hem die te doen kiezen, die het meest beantwoordt aan het beeld der Schrift.

En dat niet alleen om gehoorzaam te zijn aan het Woord des Heeren, maar óók om eigen geestelijk belang.

Want het kerkelijk leven naar de Schrift, en vooral de ambtelijke bediening, is meer dan een belijden der geloovigen van den band die hen aan Christus en in Hem aan elkander bindt, ze zijn óók de werkzame middelen, waarvan het Hoofd in den hemel zich bedient, om zijn Lichaam op te bouwen en elk zijner leden tot volten wasdom te brengen.

Door de ambten van den dienst des Woords, het ouderling- en het diaken-schap, bedient Christus zelf zijn drievoudig ambt in zijne kerk en arbeidt Hij om de zijnen, in de gemeenschap zijner zalving, profeten, priesters en koningen te maken.

Ook van die zijde is er daarom zoo nauw en innig verband tusschen ons geestelijk en ons kerkelijk leven.

Nu sprak ik dusver alleen van wat moet leiden de beslissing bij wie er voor een kerk staat.

Ik dacht daarbij aan 't geval, dat we niet in volle vrijheid kunnen kiezen, wijl we door Gods voorzienig bestel in onze geboorte, ons vinden in een bepaalde kerkgemeenschap. In dat geval staat het ons niet vrij, zonder bedenken over te loopen naar een kerk die meer aan de kenteekenen der Schrift beantwoordt.

Meer — zeg ik. Want zoo wie geboren worden en opgroeien in een „kerk” die geen enkel kenteeken eener ware kerk bezit; die in geen enkel opzicht een openbaring van 't Lichaam van Christus heeten kan, behoeven we ons geen oogenblik te bedenken, maar is het, naar we ook in de 37 artikelen belijden, onze roeping, ons zoo spoedig mogelijk van zulk een schijn- of valsche kerk los te maken.

Doch anders staat het, zoo de kerk waartoe we door geboorte behooren en waartoe we misschien door belijdenis onze gemeenschap bevestigden, nog wel in bepaalde dingen, b.v. in haar officiële belijdenis en in de prediking onder haar, iets of zelfs veel Christelijks behield, maar door afwijking van het Woord in belijdenis en prediking en door het verzaken van tucht, Christus niet meer de volle eere geeft die Hem toekomt. In dat geval hebben we allereerst roeping om, met gelijgezinde broeders en zusters, of anders desnoods alleen op te komen tegen de smaadheid den Christus aangedaan en ambtsdragers en gemeente te vernemen tot reformatie. En eerst, als we zoo het onze deden, om weer volle recht en eere voor Christus, het eenige Hoofd der kerk, op te eischen, waar alle vernemen en protest vruchteloos bleef, komt dan het oogenblik, om, om des Heeren en om onzer ziele wille, met zulk een gemeenschap te breken, en bij zuiverder openbaring van de gemeente des Heeren ons aan te sluiten.

Ik hoop dat er in deze weken iets is, dat m'n vrager dienen kan.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

De Deputatenrede.

De Deputatenvergadering te Utrecht heeft haar doel niet gemist.

Van alle kanten hoort men van het weldadige enthousiasme, waarmee de Deputaten huiswaarts zijn gekeerd.

En wie enkel maar de verslagen leest, komt reeds onder den indruk, dat daar het hart van ons anti-revolutionaire volk moet zijn geraakt.

De huldiging van de heeren Eldenburg en Verweyck boden treffende momenten.

De waarnemende voorzitter, mr J. A. de Wilde, welhouder van Financiën in Den Haag, moest van achter de vaten zijner andere besognes te voorschijn komen en toonde ongezocht zijn meesterschap in het leiden van zulk een vergadering. Menigeen zal wel gewenscht hebben, dat Mr de Wilde nog wat meer op den voorgrond trad. Hij heeft er onbetwistbaar de capaciteiten voor.

Maar hoofdzaak was, dat de rede van minister Colijn insloeg.

Ze ligt thans voor ons.

Een mooi stuk werk.

De stijl van minister Colijn heeft meer eigens gekregen dan eenige jaren terug. Er zit meer lenigheid in, zonder dat dit aan de uitdrukkingskracht ook maar eenige schade heeft toegebracht. Integendeel, ook deze heeft er door gewonnen.

De brochure toont daarenboven belezenheid en toch werkt dit niet hinderlijk voor de lezers, evenmin als ze dit gedaan zal hebben voor het gehoor. Ze verkrijgt er slechts een ruimer, voornamer karakter door.

En wat alles afdoet: de inhoud is echt principiëel en geeft weer, wat er in het hart van de anti-revolutionaire leeft, maar dat zij gaarne weleens onder woorden gebracht willen zien.

Wel wijst de heer Colijn er aan het eind even op, wat hij als Minister van Financiën tot stand heeft gebracht. O.a. zegt hij: „Thans is dan de taak tot herstel van het budgetair evenwicht — dank zij den steun van meer dan één kant, doch inzonderheid van de zijde onzer eigen Kamerclub ontvangen — nagenoeg volbracht. Zij kon niet worden ten einde gebracht zonder dat hier en daar pijn werd veroorzaakt. Ware er iemand anders geweest die haar had willen volbrengen, hoe gaarne had ik mijn plaats aan hem afgestaan! Zoo iemand heeft zich echter nimmer aangemeld, evenmin als de man die wist te zeggen hoe de arbeid, om een jaarlijksch tekort van meer dan 100 miljoen gulden te doen verdwijnen, op andere wijze verricht had kunnen worden. De stelling mag daarom uitgesproken, dat het vermoeden gewettigd is, dat zulke mannen tot de denkbeeldige wezens behooren” (hl. 23). Een zekere trots valt in deze woorden niet te miskennen. Maar het is rechtmatige trots.

Met dat al is de brochure gelukkig! geen miljoenennota geworden. Dan zou ze onzen deputaten een indigestie hebben bezorgd.

Neen, de beginselen vroegen het woord.